

TRUMPO PACIENTO SVEIKATOS KLAUSIMYNO-4 (PHQ-4) LIETUVIŠKOS VERSIJOS VADOVAS

Trumpas paciento sveikatos klausimynas-4 (PHQ-4)

Trumpas paciento sveikatos klausimynas-4 (PHQ-4) yra trumpas psichologinio įvertinimo instrumentas, skirtas įvertinti depresijos ir nerimo požymius (Löwe et al., 2010). PHQ-4 sudaro du Paciento sveikatos klausimyno-2 (PHQ-2) teiginiai, kurie naudojami įvertinti pagrindinius depresijos simptomus (Kroenke et al., 2003), ir du teiginiai, skirti įvertinti generalizuoto nerimo sutrikimo simptomus (GAD-2) (Kroenke et al., 2007). Empiriniai tyrimai patvirtina PHQ-4 validumą ir patikimumą bendrosios populiacijos imtyse (Christodoulaki et al., 2022; & Li, 2022; Löwe et al., 2010; Wicke et al., 2022), taip pat klinikinėse imtyse (Khubchandani et al., 2016). PHQ-4 instrumentas yra išverstas į daugelį kalbų ir pasižymi geromis psichometrinėmis savybėmis, dėl to PHQ-4 yra plačiai naudojamas kaip tinkama atrankinė priemonė (Kazlauskas et al., 2023).

PHQ-4 yra atviros prieigos instrumentas, kurio naudojimui autorių sutikimas nėra reikalingas (<https://www.phqscreeners.com>).

PHQ-4 lietuviškos versijos psichometriniai duomenys

PHQ-4 lietuviška versija buvo validuota Europos trauminio streso tyrimų asociacijos (ESTSS) tyrėjų konsorciumo 11 šalių tyrimų kontekste (Kazlauskas et al., 2023). Tyrime dalyvavo 9230 suaugusieji iš Austrijos ($n = 809$), Kroatijos ($n = 1942$), Sakartvelo ($n = 775$), Vokietijos ($n = 2245$), Lietuvos ($n = 571$), Portugalijos ($n = 728$) ir Švedijos ($n = 2160$). Tyrimo dalyvių amžiaus vidurkis 44,35 m. ($SD = 14,11$). *McDonald omega* įverčiai parodė gerą PHQ-4 skalės vidinį suderintumą visoje imtyje ($\omega = 0,88$) ir Lietuvos imtyje ($\omega = 0,89$). Struktūrinio validumo analizė atskleidė, kad dviejų faktorių – depresijos ir nerimo požymių – modelis yra tinkamas vertinant rezultatus. Patvirtinamosios faktorinės analizės rodikliai: $CFI = 1,000$, $TLI = 1,000$, $RMSEA = 0,011$ (90% CI 0,000-0,032), $SRMR = 0,001$, ($\chi^2 = 2,03$, $df = 1$, $p < 0,155$). PHQ-4 yra validus ir patikimas instrumentas, kurį galima taikyti depresijos ir nerimo rizikos įvertinimui Lietuvos ir kitų tirtų Europos šalių bendroje populiacijoje (Kazlauskas et al., 2023).

PHQ-4 administravimas

PHQ-4 instrumentą gali naudoti sveikatos priežiūros specialistai, gydytojai, psichologai ir kiti kuriems svarbu greitai įvertinti depresijos ir nerimo rizikos įvertinimui. Naudojant PHQ-4 svarbu laikytis Tarptautinių ir Lietuvos testų naudojimo reglamentų (ITC, 2013; LPS, 2014) bei profesinės (medikų/psichologo) etikos reikalavimų. Asmenims, kuriems nustatoma depresijos ar nerimo sutrikimo rizika rekomenduojama suteikti informaciją apie psichikos sveikatos paslaugų galimybes, kad būtų suteikta tinkama pagalba.

Klausimynui užpildyti pakanka 5 minučių. Rezultatų skaičiavimas užtrunka iki 5 min.

PHQ-4 įverčių skaičiavimas

Instrumentą sudaro dvi poskalės (depresija ir nerimas) ir bendras įvertis. PHQ-4 atsakymų variantų skaitinės reikšmės: „Visai nevargino“ (= 0), „Keletą dienų“ (= 1), „Daugiau nei pusę iš visų dienų“ (= 2), „Beveik kiekvieną dieną“ (= 3). Subskalių įvertis yra subskalę sudarančių teiginių įverčių suma, jis gali varijuoti nuo 0 iki 6.

- PHQ-4 **depresijos** poskalę sudaro: 1,2 teiginiai.
- PHQ-4 **nerimo** poskalę sudaro: 3,4 teiginiai.

Depresijos ir nerimo poskalių teiginių suminis įvertis lygus ar didesnis nei 3 atitinkamai rodo galimą depresijos arba nerimo riziką (Löwe et al., 2010).

Galutinis PHQ-4 įvertis – visų instrumentą sudarančių teiginių suma, kuri gali varijuoti nuo 0 iki 12. Įvertis lygus ar didesnis nei 6 rodo galimą nerimo ir depresijos riziką (Löwe et al., 2010).

Jeigu kiltų kokių nors klausimų dėl PHQ-4 metodikos lietuviškos versijos naudojimo, prašome kreiptis į Vilniaus universiteto Psichotraumatologijos centrą (M. K. Čiurlionio g. 29, 203 kab., LT-03100, Vilnius), el.paštas: psichotraumatologija@fsf.vu.lt.

Lietuviškos versijos citavimas mokslo darbuose:

Kazlauskas, E., Gelezelyte, O., Kvedaraite, M., Ajdukovic, D., Johannesson, K. B., Böttche, M., ... & Lotzin, A. (2023). Psychometric properties of the Patient Health Questionnaire-4 (PHQ-4) in 9230 adults across seven European countries: Findings from the ESTSS ADJUST study. *Journal of Affective Disorders* 335, 18-23. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2023.05.007>

Literatūra

Christodoulaki, A., Baralou, V., Konstantakopoulos, G., & Touloumi, G. (2022). Validation of the Patient Health Questionnaire-4 (PHQ-4) to screen for depression and anxiety in the Greek general population. *Journal of Psychosomatic Research*, 160, 110970. <https://doi.org/10.1016/j.jpsychores.2022.110970>

International Test Commission. (2001). *International Guidelines for Test Use*, *International Journal of Testing*, 1(2), 93-114. https://doi.org/10.1207/S15327574IJT0102_1

Khubchandani, J., Brey, R., Kotecki, J., Kleinfelder, J., & Anderson, J. (2016). The psychometric properties of PHQ-4 depression and anxiety screening scale among college students. *Archives of Psychiatric Nursing*, 30(4), 457-462. <https://doi.org/10.1016/j.apnu.2016.01.014>

Kroenke, K., Spitzer, R. L., & Williams, J. B. (2003). The Patient Health Questionnaire-2: validity of a two-item depression screener. *Medical Care*, 41 (11), 1284-1292. <https://doi.org/10.1097/01.MLR.0000093487.78664.3C>

Kroenke, K., Spitzer, R. L., Williams, J. B., Monahan, P. O., & Löwe, B. (2007). Anxiety disorders in primary care: prevalence, impairment, comorbidity, and detection. *Annals of Internal Medicine*, 146(5), 317-325. <https://doi.org/10.7326/0003-4819-146-5-200703060-00004>

Lenz, A. S., & Li, C. (2022). Evidence for measurement invariance and psychometric reliability for scores on the PHQ-4 from a rural and predominately Hispanic community. *Measurement and Evaluation in Counseling and Development*, 55(1), 17-29. <https://doi.org/10.1080/07481756.2021.1906157>

Lietuvos psichologų sąjunga (2014). Testų naudojimo reglamentas. *Parengė LPS Psichologinio įvertinimo komitetas*.

Löwe, B., Wahl, I., Rose, M., Spitzer, C., Glaesmer, H., Wingenfeld, K., ... & Brähler, E. (2010). A 4-item measure of depression and anxiety: validation and standardization of the Patient Health Questionnaire-4 (PHQ-4) in the general population. *Journal of Affective Disorders*, 122(1-2), 86-95. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2009.06.019>

Wicke, F. S., Krakau, L., Löwe, B., Beutel, M. E., & Brähler, E. (2022). Update of the standardization of the Patient Health Questionnaire-4 (PHQ-4) in the general population. *Journal of Affective Disorders*, 312, 310-314. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2022.06.054>

TRUMPAS PACIENTO SVEIKATOS KLAUSIMYNAS-4 (PHQ-4)

Kaip dažnai **per pastarąsias 2 savaites** Jus vargino kurios nors iš šių problemų? Prašome pažymėti Jums tinkamus atsakymus

		<i>Visai nevargino</i>	<i>Keletą dienų</i>	<i>Daugiau nei pusę iš visų dienų</i>	<i>Beveik kiekvieną dieną</i>
1.	Jautimasis nusiminusiam (-ai), prislėgtam (-ai) ar beviltiškam (-ai)	0	1	2	3
2.	Mažas susidomėjimas ar malonumas atliekant veiklas	0	1	2	3
3.	Nervingumas, nerimastingumas ar didelė įtampa	0	1	2	3
4.	Negalėjimas sustabdyti nerimo ar jo kontroliuoti	0	1	2	3

DĖKOJAME, KAD SKYRĖTE LAIKO ATSAKYTI Į PATEIKTUS KLAUSIMUS!

© Löwe, Wahl, Rose, Spitzer, Glaesmer, Wingenfeld, ... & Brähler, 2010.

© Lietuviška versija Kazlauskas, Geleželytė, Kvedaraitė, 2023.

Versija 2023 05 26